

Malin Setzer
Vätternvårdsförbundet
010-223 63 61

Havs- och Vattenmyndigheten

Remissvar på "Förslag – Hanteringsprogram för signalkräfta"

Bakgrund

En EU-förordning (1143/2014) trädde i kraft 2015 med syftet att förebygga, minimera och mildra effekter av invasiva främmande arter på djur och natur, människors hälsa och ekonomi. Signalkräfta omfattas av den första unionsförteckningen som listar invasiva arter som trädde i kraft 3 augusti 2016 (2016/1141) och är därmed en invasiv främmande art inom EU, främst då den sprider kräftpest som slår ut de inhemska kräftbestånden. I Sverige är flodkräftan rödlistad som Akut hotad och har i huvudsak minskat till följd av kräftpest som i dagsläget främst sprids genom signalkräfta som är bärare av sjukdomen. För arter på unionsförteckningen krävs åtgärder på unionsnivå för att förhindra att den etablerar och sprider sig. Signalkräfta är spridd i Europa men det finns länder och regioner där den ännu inte är etablerad. Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) har tagit fram ett förslag till hanteringsprogram för signalkräfta som en åtgärd på unionsnivå och den skickades ut på remiss 12 januari 2018. Vätternvårdsförbundet är en av de direktställda remissinstanserna och ett remissvar ska vara Havs- och Vattenmyndigheten tillhanda senast den 12 april 2018.

Processen inom Vätternvårdsförbundet

Remissen har i huvudsak beretts inom arbetsgruppen "Kräftgruppen" vars funktion är att bereda sakfrågor till utskottet Samförvaltning Fiske Vättern. I Kräftgruppen ingår representanter från Vätternvårdsförbundet, Länsstyrelsen, Fisketillsyn, Fiskevattenrättsägarna, yrkesfiskarna, Vätterns Fritidsfiske- och Fiskevårdsförbund och kommunen.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden

"En veiening på hållbart fiske"

Kräftgruppen har mellan åren 2012-2015 via projektet "Hållbar förvaltning av signalkräfta" givits möjlighet att arbeta fram olika regelförslag med koppling till kräftfisket i Vättern. Dessa förslag resulterade i att en skrivelse skickades till HaV 2016-02-11 (bilaga 1) innefattande ett regelpaket för kräftfisket i Vättern. I överenskommelse med HaV har skrivelsen inte behandlats vidare i avvaktan av arbetet med hanteringsprogrammet för signalkräfta. HaV har i arbetet beaktat de regelförslag som finns med i skrivelsen och de förslag som bearbetats inom projektet "Hållbar förvaltning av signalkräfta".

Den 12 januari 2018 gick HaV ut med förslaget till hanteringsprogram för signalkräfta på remiss. Kräftgruppen träffades den 5 februari 2018 för att bereda HaV:s förslag till hanteringsprogram för signalkräfta. Beredningen har presenterats och diskuterats på Samförvaltningsmöte den 8 februari 2018. Utifrån den beredning och genomgång har föreliggande förslag på yttrande skickats ut till berörda organisationer inom Samförvaltningen (12 mars 2018). I detta skede har berörda organisationer inom Samförvaltningen haft möjlighet att bekräfta de förslag som respektive organisation instämmer i eller inte. Det har varit ett önskemål från Samförvaltning Fiske deltagare att det tydligt ska framgå respektive organisations ställningstagande. Kommunerna som ingått i beredningen är Karlsborg, Motala och Habo. För synpunkter som inte tas upp i detta yttrande har berörda organisationer möjlighet att yttra sig via sina centrala organisationer. Vätternvårdsförbundets styrelse har fått ta del av föreliggande utkast och delegerar slutlig utformning till utskottet Samförvaltning Fiske Vättern. Beslut om slutlig utformning av remissyttrande togs på ett extrainsatt möte inom Samförvaltning Fiske Vättern den 9 april 2018.

Synpunkter och ställningstagande

Vätternvårdsförbundet anser att förslaget till hanteringsprogrammet överlag är genomarbetat, att HaV har beaktat olika intressenters aspekter i arbetet. Förståelse finns att förslaget i slutändan inte kan uppfylla alla intressenters önskemål och att kompromisser måste göras.

Nedan presenteras synpunkter (utan inbördes ordning) som Vätternvårdsförbundet bedömt vara aktuellt för just Vättern. Vissa synpunkter (övergripande) är gällande för hela hanteringsprogrammet i sin helhet och saknar hänvisning till specifikt avsnitt och andra synpunkter (specifika) avser specifika avsnitt eller områden i hanteringsprogrammet.

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

1. Inom förslaget hanteringsprogram för signalkräfta konstateras att ett förvaltande av signalkräftbestånden fortfarande är möjligt. Det kan vara motsägelsefullt och svårt att resonera kring varför ett förvaltande av signalkräfta fortfarande är möjligt när arten klassas som en främmande, invasiv art enligt EU.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet anser att betydelsen av förvaltning behöver förtydligas i hanteringsprogrammet, vad som menas med förvaltning av signalkräftbeståndet, vilka begränsningar som finns. Det finns behov av att förtydliga syftet med förvaltningen för att kunna utforma regelverket etc. Målet för signalkräfta enligt Förvaltningsplan fisk och fiske Vättern 2017-2022 är att arten har ett värde som nyttjanderesurs. Att beståndet bör beskattas hårt men hållbart (maximal hållbar avkastning eftersträvas), så länge det inte äventyrar ekosystemets höga värden (arter och habitat)

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårdsförbund	Yrkesfiske	Sportfiskarna	Fiskevatten-ägarna	SLU	Fisketurism/Fiskeguider	Länsstyrelserna	Kommunerna	Vätternvårdsförbundet
*	X	X	X	X	X	X	X	X

* *Vätterns Fritidsfiske och Fiskevårdsfond reserverar sig och anser att kräftan ska behandlas som en invasiv art som ska bekämpas, inte förvaltas.*

2. I HaV:s arbete med hanteringsprogrammet har tidigare bearbetade regelförslag av Samförvaltning Fiske Vättern beaktats, tre alternativ rörande allmänhetens kräftfiske på allmänt vatten i Vättern. Samförvaltning Fiske Vättern har av dessa tre alternativ i tidigare skrivelse (bilaga 1) förespråkat alternativet att ta bort de första två helgerna och endast tillåta allmänhetens kräftfiske på allmänt vatten de tre återstående helgerna. Det konstateras att hanteringsprogrammet framlägger ett fjärde alternativ som inte behandlats inom Samförvaltning Fiske Vättern, dvs att endast tillåta kräftfiske de två första helgerna av nu rådande fem påföljande helger.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet efterfrågar en motivering till varför hanteringsprogrammet förespråkar två inledande helger framför det tidigare

inkomna förslag från Samförvaltning Fiske Vättern. Vi förespråkar att de tidigare inskickade förslagen genomförs.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårdsförbund	Yrkesfiske	Sportfiskarna	Fiskevatten-ägarna	SLU	Fisketurism/Fiskeguider	Länsstyrelserna	Kommunerna	Vätternvårdsförbundet
X	X	*	X***	X	X	X**	X	X

* Sportfiskarna anser att förslaget i hanteringsprogrammet ska gälla.

** Länsstyrelsen anser att antalet helger inte ska minska, men om man ändå ska minska antalet helger bör det ske enligt Vätternvårdsförbundets tidigare förslag.

*** Fiskevattenägarna vill att allmänhetens fiske tas bort helt, men om det ska minska bör det ske enligt Vätternvårdsförbundets tidigare förslag.

3. Samförvaltning Fiske Vättern har tidigare föreslagit till Havs- och vattenmyndigheten att införa en fångstbegränsning, max 60 kräftor/person/dygn. Förslag omnämns inte överhuvudtaget i hanteringsprogrammet.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet anser att hanteringsprogrammet kompletteras med en fångstbegränsning av max 60 kräftor/person/dygn enligt tidigare inskickad skrivelse (bilaga 1). Max 60 kräftor/person/dygn anses motsvara det som kan betraktas som tillräckligt för personlig förbrukning och dessutom verkningsfullt genom att underlätta för fisketillsyn att motverka spridning av signalkräfta.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårdsförbund	Yrkesfiske	Sportfiskarna	Fiskevatten-ägarna	SLU	Fisketurism/Fiskeguider	Länsstyrelserna	Kommunerna	Vätternvårdsförbundet
X*	X	X	X*	X	X	X*	X	X

* Länsstyrelsen, Vätterns Fritidsfiske och fiskevårdsförbund och Fiskevattenägarna är för fångstbegränsning men vill ha 40 kräftor istället för 60 kräftor.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden
"En veletning på hållbart fiske"

4. Registrering av uppköpare förslag som diskuterats i möte med intressegrupper men återfinns inte i förslaget om hanteringsprogram. Vätternvårdsförbundet efterlyser motivering till varför sådant förslag inte beaktats eller omnämns.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet efterfrågar en motivering till varför tidigare diskuterat förslag inte är med i förslaget till hanteringsprogram och föreslår att man beaktar förslaget.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

5. Hanteringsprogrammet omfattar flertal förslag till regler men inte tydligt hur reglerna ska förmedlas till berörda fiskande och myndigheter. Just kräftfisket är omfattande i Vättern och för att hanteringsprogrammet ska efterlevas bedömer Vätternvårdsförbundet att det kommer krävas omfattande informationsinsatser. Berörda näringarna som blir direkt berörda av hanteringsåtgärderna bör ges möjlighet att hinna ställa om sin verksamhet i den mån det behövs. Dessutom behövs det tid för att få möjlighet att sprida information om hanteringsprogrammet till alla berörda intressenter.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet efterlyser en kommunikationsplan inom hanteringsprogrammet som tydliggör hur utkomsten av hanteringsprogrammet ska förmedlas och att resurser ska avsättas.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

6. Hanteringsprogrammet omfattar flera förslag till regler och inte tydligt hur efterlevnad av reglerna ska kontrolleras. Just kräftfisket är omfattande i Vättern och för att hanteringsprogrammet ska efterlevas bedömer Vätternvårdsförbundet att det kommer krävas omfattande tillsynsinsatser och myndighetssamverkan.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet vill även påtala att införande av de föreslagna förändringarna i hanteringsprogrammet kräver större insatser av tillsyn, främst av fisketillsyn, och att man avsätter resurser och planerar för detta. Att det kommer kräva mer samverkan mellan myndigheter, tex polis, skatteverket, livsmedelstillsyn, jordbruksverket, m.m. Speciellt om förslaget rörande allmänhetens kräftfiske med begränsning till de två första helgerna träder i kraft. Att man avsätter resurser och planerar för detta.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten-ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Länsstyrelserna	Kommunerna	Vätternvårdsförbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

SPECIFIKA SYNPUNKTER

7. I förslaget till hanteringsprogrammet framgår (sid 26) vad som krävs för att sälja kokta signalkräfter, dvs saluföring av levande signalkräfter. Att det endast tillåts inom hanteringsområdet (hela landet söder om Dalälvens avrinningsområde, exklusive Älvdalens och Malungs kommun samt Gotland och Öland) förutsatt att signalkräftan är längre än 10 cm samt att fisket bedrivs med stöd av personlig fiskelicens eller att fisket bedrivs i näringsverksamhet med stöd av enskild fiskerätt, inklusive arrende. Men det är dock inte lika tydligt vad som gäller för fiskerättägare eller privatpersoner om man vill sälja kokta signalkräfter, tex vilka andra lagkrav som träder in. Här behöver hanteringsprogrammet utvecklas för att täcka saluföring av kokta signalkräfter med stöd av enskild fiskerätt.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet anser att hanteringsprogrammet behöver utvecklas med avseende på vad förslaget till hanteringsprogram

innebär och medför för de privatpersoner eller fiskerättsägare som avser sälja kokta kräftor för att få avsedd verkan och användbarhet i praktiken.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

8. Det finns idag fem stycken entreprenörer som har undantag från redskapsbegränsningar att bedriva fritidsfiskebaserad fisketurismverksamhet, dvs erbjuder guidad möjlighet för gäster att fiska kräftor på allmänt vatten i Vättern. Det framgår i förslaget till hanteringsprogrammet (sid 26) att för att få sälja okokta signalkräftor, utbudande till försäljning eller annan form av överlåtelse, oavsett om det sker mot ersättning eller inte, får endast tillåtas inom hanteringsområdet förutsatt att fisket bedrivs med stöd av personlig fiskelicens eller att fisket bedrivs i näringsverksamhet med stöd av enskild fiskerätt, inklusive arrende. De fem entreprenörer som idag finns i Vättern har ingen personlig fiskelicens utan ett undantag från gällande redskapsbegränsningar och fiskar på allmänt vatten.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet anser att det behövs ett förtydligande vad förslaget till hanteringsprogram innebär för de fem entreprenörerna som har undantag från redskapsbegränsningar för att bedriva fritidsfiskebaserad fisketurismverksamhet.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden
"En veckning på hållbart fiske"

9. På sid 28, i slutet av stycket om Betesfisk, redskap, mm, står det "Inom ett område som förklarats kräftpestsmittat (11 § andra stycket, punkt 3) eller förklarats utgöra ett skyddsområde för flodkräfta (11 § andra stycket, punkt 2) är det förbjudet att använda kräftbete från annat vatten, enbart från samma vattenområde där den fångats för att undvika spridning av bl.a. kräftpest." Enligt Jordbruksverkets föreskrift (SJVFS 2014:43 §21 a) är regeln redan gällande för hela Sverige och inte enbart inom områden som förklarats kräftpestsmittat eller förklarats utgöra ett skyddsområde för flodkräfta.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet föreslår att man istället hänvisar till gällande regelverk (SJVFS 2014:43 §21 a). Vätternvårdsförbundet efterfrågar dessutom ett förtydligande om vad som gäller kring betesfisk och påtalar behovet av samordning mellan myndigheter i frågan.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

10. Inom hanteringsprogrammet nämns (sid 24-25) att okokt signalkräfta endast får hållas i slutna förvaring i samband med fiske och transport till kokningsanläggningar (plats eller lokal där kräftor kokas i kommersiellt eller icke-kommersiellt syfte) eller destruktion, förutsatt att det sker inom hanteringsområdet för signalkräfta. Och att transporten endast få ske i slutna kärl. Det nämns inget utförligt om vad som avses med slutna kärl, tex om det är med eller utan vatten, särskilt lock/låsning etc.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet anser att "slutna förvaring" och ett "slutet kärl" behöver definieras för att vara användbart i praktiken. Annars riskerar förslaget bli mer av formen "råd/rekommendation".

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

11. I hanteringsprogrammet konstateras att desinficeringskraven enbart gäller för kräftpestsmittade områden. Alla signalkräfter kan vara bärare av kräftpest så allt vatten där det finns signalkräfta borde omfattas av desinficeringskraven.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet anser att desinficeringskravet bör gälla utanför hanteringsområdet, dvs där det finns flodkräftor idag. Om man flyttar sig från ett signalkräftvatten till ett område med flodkräfta (dvs utanför hanteringsområdet) ska man kräva desinficering.

Markerad med ett kryss bekräftar att respektive organisation står bakom synpunkten.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

12. I hanteringsprogrammet sid 36 under behov av ändringar av nationell lagstiftning återfinns ett förslag om att utreda förutsättningarna för att införa ett krav på att alla som fiskar kräftor på allmänt vatten i Vättern med stöd av frifiskerättigheter ska registrera sig hos Länsstyrelsen med möjlighet att kräva inrapportering av fångster. Förutom att öka kunskapen om kräftfiskets omfattning på allmänt vatten skulle en registrering inte minst underlätta tillsynen samt ge kraftigt ökade möjligheter att sprida målgruppsanpassad information.

Remissynpunkt: Vätternvårdsförbundet ställer sig positiva till att det utreds och det överensstämmer med tidigare inskickade skrivelser från Samförvaltning Fiske Vättern rörande fångstrapportering.

Vätterns Fritidsfiske & Fiskevårds förbund	Yrkesfiske	Sport-fiskarna	Fiskevatten -ägarna	SLU	Fisketurism/ Fiskeguider	Läns-styrelserna	Kommunerna	Vätternvårds-förbundet
X	X	X	X	X	X	X	X	X

Jönköping den 12 april 2018

Marie Kristoffersson
 Ordförande Samförvaltning Fiske
 Vätternvårdsförbundet

Malin Setzer
 Sakkunnig Fiske
 Vätternvårdsförbundet

Bilagor

Bilaga 1. Förslag till regeländringar avseende förvaltning av signalkräfta i Vättern